

sinclair

MAGAZINE

NR. 3 - VOLUM 2 - MAI 1990

- S. 1: INNHOLDSREGISTER.
- S. 2: NYHETER : Nyheter innen EDB.
- S. 3: NYHETER : Nyheter innen EDB.
- S. 4: LESERNE SKRIVER : Her kan Dere skrive om alt mellom himmel og jord.
- S. 5: SPECTRUM SIDEN : Frode Tennebø skriver videre.
- S. 6: SPECTRUM SIDEN : Frode Tennebø tester spill til Spectrum.
- S. 7: 20 PÅ TOPP : De 20 mest solgte spillene til Spectrum
BASSAR : Selges / kjøpes.
- S. 8: DATHOR : Prislister fra DATHOR.
- S. 9: QL BIBLIOTEKET : Pål Monstad informere om QL program biblioteket.
- S. 10: QL PROGRAM TEST : Pål Monstad tester QL-programmer.

DATHOR HAR SALG.

DATHOR har ryddet lageret og fant følgende :

QL Superqboard 512K	SANDY	600.00
QL Expanderam 512K	MIRACLE	700.00
QL MCS 1032 256K	MCS	300.00
QL Disk interface	CST	200.00
QL Centronics printer interface	MIRACLE	200.00
QL Strømforsyning (den mye omtalte Svenske)	Svenske	200.00
QL Strømforsyning (standard)	SINCLAIR	100.00
QL Eprom brenner	CAMEL	300.00
QL Cartridge mappe (plass til 4 cartridger)		10.00
QL ICE m/mus	EIDERSOFT	300.00

128K OPPGRADERING TIL 48K SPECTRUM.

SM FRØDE TENNEBØ

En 128K RAM utvidelses-kort til 48K spectrum ble rundt juletider lansert av Videovault. Interfacen plugges inn i ekspansjons-porten bak på Spectrumen, og vips så kan du loade 128K spill og få gleden av 128K maskinens mye bedre lyd. I tillegg til

dette, får man også en reset-knapp, Kempston joystick-port og en Centronic printer-port. Prisen på herligheten er 69.95 pund, men vi kan levere denne for kr. 800.00. Ta kontakt med oss hvis du er interessert.

CD-ROM TIL SPECTRUM.

SM FRØDE TENNEBØ

Codemaster har lansert en pakke til Spectrum-eiere med tilgang til CD-spiller som gjør det mulig å loade spill fra CD-spilleren. Pakken består av en kabel med tilbehørende filter-boks, en kassett med softwaren for å kontrollere loade-prosessen og

selve CD'en med hele 30 forskjellige spill, bl.a. Dizzy I og II, Fast Food, BMX Freestyle, Grand Prix Sim II og Pro Snooker. Prisen ligger på ca 250.00

Under kr. 9.00 pr. spill.

DATA SPRÅKET.

SM ARILD REITEN

:> Smilende fjes
8-> Smilende fjes med briller
:-(Surt fjes
:-0 Åpen munn, Wow!
'-> Blink i øyet
%-> Beruset
:-U Snakker

:-W Snakker med to tun
:-b Rekker tunge
:-\$ forseglest munn
:-* Oops !!
:-I uttrykksløst ansik
:-X Kyss
:-< Missfornøyd

LES
DEN
VEIEN

NY TYPE LAPTOP-MASKINER KOMMER.

SM A.REITEN

En ny type laptop-maskiner er på vei inn i markedet. ACTIVE BOOK som de blir kaldt, er maskiner uten tastatur i det hele tatt. Maskinene har kunn en stor LCD-skjerm som brukeren med en penn skriver på. Sidene lagres deretter som et skjermbilde. Det fine med denne maskinen er at man kan tegne enkle illustrasjoner direkte på

skjermen for å underbygge teksten på siden. Jeg personlig synes dette høres litt "korka" ut. Jeg er vell ikke den eneste som noen ganger kan ha litt problemer med å lese det jeg selv har skrevet, og da er det jo bedre med maskinskrevet skrift en persjonlige kråketår.

MENGDER AV CARTRIDGER.

SM A.REITEN

Etter skrekk-fortellinger fra England om at det ikke var nye cartridger å oppdrive, fikk jeg vite av EEC i England at de hadde mange nye cartridger på lager. Prisene hadde selvfølgelig steget en del, men det er da slik det går når etterspørselen blir stor på en vare. DATHOR har selv

20 nye cartridger på lager og prisen på de nye er 50.00 pr. stk. Once used cartridger er nye cartridger som PSION pakken eller andre programmer er blitt lagret på. De er ikke brukt mer en en gang, så de er så god som nye. Once used koster 40.00 pr. stk.

STOREBROR SER DEG.

SM A.REITEN

Jovist, det er ingen tvill. I 1994 skal det nye nasjonale betalings-systemet være ferdig. Med hjelp av dette kortet kan du betale på buss, ferger, til parkering, på teateret, kino, hoteller, kampingplasser osv. osv. NASJBET, som prosjektet heter, vil opprette et register som kan vise alle betalinger du har brukt dette kortet til. Datatilsynet frykter for konsekvensene dette systemet vil føre med seg. I følge GEORG APENES hos datatilsynet har vi her i Norge nå over 850.000 persjonregistre og ca. 10.000 av disse er ulovlige registre. Hva kan disse registerene brukes til? Et slikt register kan f.eks. brukes til å selge navn og adresser til forskjellige firma. Om det viser seg at du kjøper mye data-utstyr med plastkort, kan et firma som selger slikt kjøpe navn og adresser til persjoner som er

registrert som data-kjøpere. Det kan etter hvert bli ganske slitsomt å hele tiden få telefoner fra selgere eller firma som har "kjøpt" navnet ditt og som vil prakke på deg noe. Flere firma her i Trondheim har levert ut et kort til alle som jobber der. Dette kortet må brukes om du vil inn igjennom en dør, slik at fra sentralen kan man se hvor du er i bygget, når du gikk igjennom den og den døren osv. Jeg mener at det kan være både av det gode og det værre at slik overvåking skjer. Man kan selvfølgelig finne ut hvor en persjon befinner seg til en hver tid, men vil dette si at i fremtiden må vi "stemple" oss inn for hver tiende meter vi beveger oss hele døgnet, eller for hver ting vi kjøper?

Tiden vil vise !!

PÅ OPPDAGELSESFERD I QL BIBLIOTEKET.

I løpet av ca. tre måneder har jeg kjøpt programpakkene 6, 7, 10, 14 og 15. Om tiden tillater det skal jeg forsøke å gi noen kommentarer om programmene i denne nye avisen. Generelt vil jeg si at de inneholder mye blandet drops, men til den prisen som betales, er det mye igjen for pengene. Min erfaring er knyttet til diskett-versjonen, men det meste av det jeg er kommet frem til av kommentarer, gjelder sikkert også mdv-versjonen.

Når man står ovenfor står overfor en programpakke på 50-60 enkeltprogrammer uten veiledning om hva programmene inneholder eller hvilke som hører sammen, så står man overfor litt av en jobb. Jeg vil derfor først si noen ord om hvordan jeg ettervert har funnet det mest praktisk å angripe saken.

Hver diskett inneholder bl. a. en fil som heter "LIB_(pakkenr.)_lst". Det er innholdsfortegnelsen, men stemmer ikke alltid. Jeg starter derfor alltid med å sette disketten i flp1 og skriver ut en liste ved følgende kommando :

```
OPEN #5,SER1:DIR #5,FLP1_:CLOSE #5
```

Denne listen bruker jeg for å kladde merknader til de enkelte programmene. etterforskningen, redigerer jeg LIB-filen og renskriver merknader der.

Så kan arbeidet starte på alvor. Jeg tar først alle QUILL doc-filene og vurderer om de respektive programmene er av interesse. Er de det, utvider jeg margene til 10-86 for utskrift i ELITE. Deretter kontrollerer jeg intrykninger, tabuleringer etc, som kan ha blitt endret ved de nye margene. Det er også ofte store tomrom i tekstfilene. Disse fjernes også og resultatet er at dokumentet ofte reduseres fra 12-13 til 7-8 sider, som printes ut for senere studier. Evt. tekst-filer, som ikke doc, skriver jeg ut ved kommandoen :

```
COPY FLP1_(filen) TO SCR
```

Om de er av interesse, redigerer jeg dem i EDITOR, for senere å skrive dem ut.

Neste fase er å se nærmere på hva de enkelte filer inneholder. Inntil jeg fikk programpakke 15 med programmet "TYPE_EXE" brukte jeg min EDITOR og kikket på de enkelte programmenes innhold, konfigurasjon (MDV/FLP) og fil-henvisninger (REM linjer). De fleste er MDV-filer selv om de kommer på diskett. Alt noteres ned på dir-utskriften, evt. merkes for sletting om de ikke har interesse. (Nærmere om "TYPE_EXE" senere).

Så er det tid for å prøve de enkelte programmene. Siden de fleste er MDV-konfigurerer, har jeg på dette tidspunkt funnet det mest praktisk å ta konsekvensen av dette og bruker min TK2 toolkit for å gjøre om diskettstasjonen til MDV ved hjelp av kommandoen "FLP_USE MDV". Det krever at den utmerkete BOOT-filen, som følger hver programpakke, først bør om-konfigureres fra FLP til MDV.

M

SM	FRODE TENNEBØ
----	---------------

SM | FRODE TENNEBØ

Software Test

THE SOCCER SQUAD.

Her er spill-pakken for alle fotball frelste !! I alt 4 fotball-spill finnes i denne pakken : Footballer of Soccer, Gary Linecers Super Skills og Roy of the Rovers.

FOTY (forgjengeren til FOTY 2, som ble testet i forrige nummer) er etter min mening bedre enn oppfølgeren. Du starter med 5000.00 og skal arbeide deg mot å bli valgt til "Footballer of the Year".

Ued å velge forskjellige "icons" får du adgang til ditt lags/din status; spille en kamp der du kan skore opp til 3 mål pr. kamp (alt etter hvor mange "goal cards" du brukte); overføring til et annet lag; save og load et spill; og kjøpe et "sjangse kort", der du kan "vinne" alt fra et gratis mål til en bot for spytting.

GL super Skills er pakkens dårligste spill. Det har mer med trening av fotball å gjøre. Du skal utføre en rekke øvelser, bl.a.: armhevinger, vektløfting og triksing med ball. Ikke dårlig i seg selv, men all den joystick-masakreringen er relativt slitsomt.

GL Superstar Soccer er derimot mer etter min smak. Du er manager og skal lede laget ditt fra 4. divisjon og til slutt prøve å vinne 1. divisjon. Du må hele tiden kjøpe og selge spillerene på de riktige plassene, etc. Kampene kan du velge å se med et temp på mellom 1-10 ganger det normale eller se den i det hele tatt. Velger du å "se" den, kan du så velge å være manager og/eller angriper eller ingen av delene.

Sist men ikke minst har vi Roy of the Rovers. Dette spillet er kanskje pakkens beste. Laget ditt ("Roy") har blitt kidnappet. Du må gå/springe rundt og lete etter dem ved å spørre folk du møter, forkle deg, etc. Desto flere du finner, desto lettere blir det å vinne en riktig kamp. Selve kampen spilles med 5 mann på banen, der du kontrollerer mannen med ballen.

En pakke ingen fotball frelste bør gå glipp av.

UTGIVER	: Gremlin Graphics
PRIS	: ca. 110.00
GRAFIKK	: 74
LYD	: 63
FEEL	: 87
ALT-I ALT	: 81

20 PÅ TOPP

SM F.TENNBØ

SM

1. (1)	CHASE H.Q.	- OCEAN
2. (2)	BATMAN - THE MOVIE	- OCEAN
3. (4)	GHOSTBUSTERS 2	- ACTIVISION
4. (6)	TURBO OUTRUN	- US GOLD
5. (17)	GAZZA'S SUPER SOCCER	- EMPIRE
6. (5)	ROBOCOP	- OCEAN
7. (3)	OPERATION THUNDERBOLT	- OCEAN
8. (7)	UNTOUCHABLES	- OCEAN
9. (8)	HARD DRIVIN'	- DOMARK
10. (10)	DOUBLE DRAGON 2	- VIRGIN
11. (12)	GHOLS AND GHOSTS	- US GOLD
12. (14)	POWER DRIFT	- ACTIVISION
13. (9)	100 % DYNAMITE	- OCEAN
14. (NY)	MYTH	- SYSTEM 3
15. (NY)	MOONWALKER	- US GOLD
16. (NY)	SPECIAL ACTION	- OCEAN
17. (RE)	AMLYN HUGHES SOCCER	- AUDIOGENIC
18. (NY)	FOUR SOCCER SIMULATORS	- C. MASTERS
19. (NY)	FOOTBALLER OF THE YEAR 2	- GREMLIN
20. (20)	ALTERED BEAST	- ACTIVISION

Listen er utarbeidet av Gallup Ltd., London
(Den er laget på grunnlag av all software-salg
den siste måneden).

Selger & kjøpers treffpunkt! * Annonsering her er gratis!

SM

TIL SALGS!

Selges

TIL SALGS!

6 stk. Sinclair Programs fra 1984/85 selges samlet for kr. 30,-.
Ønsker tilbud på termalpapir på rull i A4-bredde.

Henv.: Tor E. Andersen, Andresbakken 14, 2323 Ingeberg.

NB! Husk annonser her er gratis! Send inn!

MGT

Miles Gordon
Technology

Dathor

Data &
Elektronikk

Presenterer:

SAM Coupe

«En maskin du kan ta det første skrittet med, for
så å vokse til den blir en PC.»

«Hva man kan gjøre med 128 farger, over 500k RAM,
6-kanalers lyd, osv. er det bare å drømme om...»

Skriv etter katalog, og selv se dette vidunderet!

Adresse: Schults gt.1, 7013 Trondheim - 07/524242

DATHOR

MASKINER	
QL maskin	*
THOR maskin	*
Z88 maskin	3900.00
SPECTRUM maskiner	*
SAM Coupe	2630.00

QL / THOR DELER	
JM ROM	150.00
JS ROM	300.00
MG ROM	450.00
JSL ROM (MINERVA)	450.00
Q-POWER regulator	320.00
Norsk QL tastatur	*
Tastatur membran	120.00
Battery Backup Kit	300.00

QL - THOR UTSTYR	
Printer interface	450.00
Alt av QL og THOR kabler	*
Joystick adapter	100.00
Strømforsyning QL	300.00
Plastik føtter til QL kasse (3) ..	5.00
ICE ; / MUS	500.00
MIRACLE 512K EXPANDERRAM	700.00
SANDY SUPERBOARD 512K	1500.00
CST Q-DISC INTERFACE	500.00
CARE eprom holder	120.00
Dobbel 3.5" Disk drive	1500.00

LAGRING	
Cartridger	*
Vi har disketter fra 6.00	*
3" disketter	*

OPPBEVARING	
Plastmappe til 4 cartridger	20.00
Plastboks til 20 cartridger	50.00
Plastbokser for 10 disketter	40.00
Plastbokser til 70 disketter	*

DIV.	
Merkelapper til 3.5" disketter	0.50
Merkelapper til 5.25" disketter	0.50
Joystick CHEETAH 125 +	170.00
Joystick QUICKSHOT	170.00
Ekstra microdrive til QL / SPECTRUM	350.00
EPROM sletter	790.00
PHILIPS 80 monitor	500.00

SPECTRUM UTSTYR	
SINCLAIR ZX INTERFACE 2	250.00

Z88 UTSTYR	
Strømforsyning	162.00
32K RAM / EPROM	319.00
128K RAM / EPROM	790.00
Seriell kabel	162.00
Paralell kabel	475.00
Bæreevne	162.00

Z88 PROGRAMMER	
PC-LINK	557.00
MAC-LINK	977.00
QL-LINK	200.00
SPECTRUM-LINK	*

BØKER / BLADER	
Mange titler til ZX80, ZX81, QL, SPECTRUM, Z88 og THOR.....	*
1 ÅRS ABONNEMENT PÅ QL WORLD	300.00
QL WORLD Jan 87 - Des 89	20.00

PROGRAMMER	
Alt av programmer til bra priser ...	*

KOMPONENTER / ELEKTRONIKK	
EPROM 27128 250 ns	120.00
ELEKTRONISKE BYGGESETT FRA VELLEMAND	
MAPLIN OG ANDRE LEVERANDØRER	*

DATHOR

POSTBOKS 193
7080 HEIMDAL

TLF. : 07 524242

BANK : 4230 1034 541
POST : 2 76 52 20

* = Ring eller
skriv for
pris.

I denne lille oversikten har vi tatt med det som vi mener er mest aktuelt for SINCLAIR elere.
Ring eller skriv etter den fullstendige listen over alt fra datamaskiner til skruer.
ALLE PRISER ER INKL. MOMS.

QL-BIBLIOTEK

SM PÅL MONSTAD

Biblioteket setter ned kopieringsavgiften til 5,- kroner per pakke, uansett antall.

For å bestille gjør du følgende:

1. Velg antall bibliotekpakker:
(1 - 26)
2. Multipliser antallet med 5.
3. Pluss på omkostninger for diskettene (se annonsen fra DATHOR).
(En pakke pr. diskett).
4. Legg til porto.
5. Betal beløpet inn på postgirokonto
nummer : 0804.5162193
Husk å fylle ut blanketten med
navn, adresse, postnummer, telefon
og hvilke pakker du bestiller.

En annen måte er å ringe 04-768463
hvor du bestiller direkte.
Pakkene blir da sendt i oppkrav.

Ved å sende en formatert diskett
vedlagt svarporto, kan du få en
oversikt over hvilke programmer som
finnes i biblioteket. Disse filene
loades inn i Quill.

Har du noen programmer du selv har
laget, er vi interessert i at du
sender de til oss slik at vi kan ha
dem i biblioteket. Hvis du er
interessert i betaling for
programmene dine, kan vi ordne det
hvis programmene er brukbare. Ring
for mer informasjon.

QL BIBLIOTEKET
v/ Pål Monstad
Nerheim
5580 Ølen

Tlf. 04 768463 e.kl 15.00.

288 NYTT

SM ARILD REITEN

Produsenten av 288 maskinen Cambridge
Computer har gitt fem 288 maskiner
til prosjektet LIVING EARTH.
LIVING EARTH er en gruppe forskere
som skal finne ut de forskjellige
vekstene som vil lønne seg å dyrkes i
U-land, de som er mest hardfør og i
tillegg gi best avling for
befolkningen.
Prosjekter i både England og Vest

Afrika skal få nytte av denne
vidunder maskinen i sitt arbeid.
Maskinen ble valgt av LIVING EARTH
etter at den ble testet under
"forferdelige" forhold.
Maskinen skal hovedsaklig brukes til
å samle inn forskings-data i felten
ettersom både barn og lærerne samler
informasjon om vær, vind, temperatur
osv.

Software Test

Her kommer en omtale av Lightning. Lightning er et program som gjør all skjermbehandling på QL'en mye raskere. Dette har en enorm praktisk betydning da du slipper å vente så lenge på at tekst og grafikk skal dukke opp på skjermen, og at selve teksten skal skrives. I for eksempel Quill, har Lightning en stor innvirkning på hurtigheten. Trykker du F3 i Quill uten Lightning, vil det ta ganske lang tid før kommandoene er ferdig skrevne på skjermen, sammenlignet med samme program med Lightning.

Lightning kan fåes i to versjoner. Den ene heter Lightning, og koster 24.95 pund. Dette programmet er å få på diskett eller cartridgen. Programmet loades inn som en toolkit, noe som vil si at du ikke legger merke til programmet etter at det er loadet (programmet ligger i hukommelsen helt til maskinen resettes) - bortsett fra hurtigheten da.

Den andre versjonen som heter Lightning Special Edition, koster noe mer. Den koster 49.95 pund men er til gjengjeld raskere enn den vanlige Lightning. Dette programmet kan du få på diskett, cartridgen eller om ønskelig fåes på en EPROM som du kan sette i maskinen (EPROM-porten på baksiden av QL/THOR). Det betyr at programmet ikke trenger å loades inn hver gang, det ligger alltid i maskinen.

Lightning SE er over 30 prosent raskere enn den gamle Lightning. Dessuten finnes det mange flere forskjellige fonter (skrifttyper) enn hva som følger med Lightning. Det medfølger 80 stk. (åttall!) når du kjøper Lightning SE.

Begge versjonene har også en toolkit som inneholder matematikk-kommandoer som er mye raskere enn de som finnes i SuperBASIC. Denne toolkiten loades inn på samme måten som de andre toolkitene i programmet.

Du kan også kontrollere toolkitene med diverse innebygde kommandoer. Her kan du slå av programmet (noe du antakelig ikke kommer til å gjøre), eller slå det på igjen (noe du helt sikkert kommer til å gjøre hvis du har slått det av...).

Du kan selvfølgelig benytte deg av de fontene som medfølger. Så hvis du er lei av den vanlige skrifttypen på QLen, kan du bare velge deg en ny. Det samme gjør du hvis du vil ha forskjellige skrifttyper samtidig. Disse fontene kan du også bruke i dine egne SuperBASIC-programmer, eller du kan bruke de sammen med Page Designer, Desktop Publisher eller andre programmer som benytter seg av fonter (standardtypen).

Konklusjonen er at Lightning er et meget bra program. Et program som enhver seriøs QL/THOR eier bør ha. Det beste er å kjøpe Lightning Special Edition selv om det koster en del. Du slipper da å ergre deg over langsom aktivitet på skjermen, noe som er QLens svakhet.

.. Installer Lightning, og du har en ny maskin!!

Neste gang skriver jeg om programmer fra biblioteket.